

Petr Zvěřina: HUDBA PRORŮSTAJÍCÍ ČASEM

Pozdní skladby Mortona Feldmana

V Nakladatelství AMU právě vychází monografie věnovaná pozdní tvorbě Mortona Feldmana (1926–1987), jednoho z nejvlivnějších hudebních skladatelů druhé poloviny dvacátého století. Jedná se o vůbec první českojazyčnou publikaci o tomto významném představiteli poválečné hudební avantgardy, který ovlivnil řadu skladatelů a dalších umělců. Feldmanovy pozdní skladby jsou charakteristické svou extrémní délkou a také tím, že se vzpírají běžně využívaným analytickým metodám. Petr Zvěřina se proto snaží vytyčit nový teoretický model, na jehož základě by bylo možné lépe proniknout do hudebního dění těchto enigmatických kompozic.

Publikace vykročuje z tradičního hudebněteoretického diskurzu a představuje ucelenou interpretaci Feldmanových pozdních děl, vycházející z deleuzovských/deleuzo-guattariovských pojmů. V knize jsou podrobně rozebírány důležité aspekty skladatelových pozdních kompozic, mezi něž spadá „opakování“ omezeného množství hudebního materiálu, nesměřování k žádnému vrcholu, absence „zastřešujícího“ kompozičního systému, volné střídání či kombinování hudebních ploch v průběhu skladeb či zdůrazňování akustických kvalit využitého tónového materiálu. Součinnost těchto atributů vytváří zvláštní druh „hudebního uspořádání“, které autor označuje termínem *rhizomatická forma* – v návaznosti na koncept rhizomu Gillesa Deleuze a Félix Guattariho z knihy *Tisíc plošin*.

Autor se v knize nejprve zabývá Feldmanovými vlastními texty a současným stavem bádání. Následně je věnován dostatek prostoru pro zhodnocení skladatelova postavení v kontextu poválečné hudební avantgardy („newyorská škola“, Anton Webern, Pierre Boulez a Karlheinz Stockhausen, Theodor W. Adorno a *musique informelle*). Hlavní část textu tvoří kapitola o rhizomatické formě, která zahrnuje i příbuzná témata: kompoziční a akustická realita, diference a opakování, rychlost a intenzita. Autor se své poznatky rovněž neustále snaží dávat do souvislosti s Feldmanovými ranými díly a na vhodných místech srovnává skladatelův přístup k hudební struktuře s postupy a technikami různých abstraktních expresionistů (např. Mark Rothko či Jackson Pollock) nebo spisovatelů (např. Samuel Beckett či Franz Kafka).

V návaznosti na ustanovený koncept rhizomatické formy jsou následně zevrubně analyzovány „rhizomatické spoje“ ve Feldmanově skladbě *Patterns in a Chromatic Field* pro violoncello a klavír. Teoretický text je doplněn mnoha notovými příklady, schémata, obrázky a také překladem kapitoly *Biografie Mortona Feldmana* z knihy Sebastiana Clarena *Neither*, která obsahuje velké množství prakticky neznámých informací o skladatelově životě a tvorbě. Autorem působivého grafického designu publikace je Štěpán Marko.

Petr Zvěřina (1988) – absolvent doktorského studia na katedře hudební teorie na Hudební a taneční fakultě Akademie múzických umění v Praze. Zabývá se hudbou 20. a 21. století a snaží se o inovaci hudebněanalytických metod. Spolupracuje s Nakladatelstvím AMU jako odborný redaktor hudebních publikací.

Více informací o této publikaci i dalších edičních počinech Nakladatelství AMU (včetně e-shopu) najdete na adrese: www.namu.cz

Chcete-li knihu redakčně zpracovat, zažádejte si o recenzní výtisk.

[Eva Zavřelová / eva.zavrelova@amu.cz](mailto:eva.zavrelova@amu.cz)